

แบบฟอร์มการถอดบทเรียนองค์ความรู้ ด้านการบังคับคดีแพ่ง

ชื่อผลงาน : การพิจารณาคำร้องขอยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ

ชื่อส่วนราชการ : กรมบังคับคดี

หน่วยงานที่รับผิดชอบผลงาน : สำนักงานบังคับคดีจังหวัดชุมพร สาขาหลังสวน

ชื่อผู้ประสานงาน นางสาวผกาแก้ว ทองมา ตำแหน่ง นิติกรปฏิบัติการ

สำนัก/กอง งานนิติกร เบอร์โทรศัพท์ ๐๗๗-๕๑๐๗๕๒ ต่อ ๑๔

e - Mail pakakaew.t@led.mail.go.th

วันที่จัดทำ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

ตรวจสอบโดย .....

ความรู้พื้นฐาน   กรณีศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น   กรณีศึกษาการปรับปรุงการทำงาน

ความรู้พื้นฐาน

๑. สรุปวิธีการทำงานที่ถูกต้อง (เทคนิคขั้นตอน)

การพิจารณาคำร้องขอยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ

๑. การตรวจหมายบังคับคดี เมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำขอให้ยึดทรัพย์

๑.๑ การตรวจหมายบังคับคดี โดยจะต้องตรวจสอบว่ามีการดำเนินการบังคับคดีภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ วรรคแรก และตรวจสอบคำสั่งศาลว่า ให้ดำเนินการบังคับคดีอย่างไร วิธีการใด

๑.๒ กรณีการบังคับคดีของศาลอื่น หรือการบังคับคดีแทน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสามารถขอบังคับคดีแทนโดยยื่นเอกสารต่อสำนักงานบังคับคดีของศาลที่ออกหมายบังคับคดี แล้วจากนั้นนำหนังสือบังคับคดีแทนเพื่อยื่นต่อศาลที่ทรัพย์ตั้งอยู่เพื่อส่งเจ้าพนักงานบังคับคดีในการยึดทรัพย์ต่อไป หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา สามารถที่จะยื่นคำร้องขอบังคับคดีต่อศาลที่ทรัพย์ตั้งอยู่ เพื่อส่งเจ้าพนักงานบังคับคดีในเขตอำนาจที่ทรัพย์ตั้งอยู่ทำการยึดทรัพย์ของจำเลย โดยไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องต่อสำนักงานบังคับคดีของศาลที่ออกหมายบังคับคดี และเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องตรวจสอบว่ามีการตั้งเรื่องที่สำนักงานบังคับคดีที่อยู่ในเขตศาลที่ออกหมายบังคับคดีแล้วหรือไม่

๒. การตรวจคำขอให้ยึดทรัพย์ ณ ที่ ทำการ

๒.๑ ตรวจสอบในแบบขอคำยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ (แบบ ๓ ก) มีการกรอกข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อศาล หมายเลขคดีแดง ชื่อคู่ความ ถูกต้องตามหมายบังคับคดีหรือไม่ และตรวจสอบถึงรายละเอียดในการยึดทรัพย์ ว่ามีการกรอกข้อมูลถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร ถ้าหากไม่ถูกต้องให้ส่งคำร้องเพื่อส่งให้แก่เจ้าหน้าที่ตามพิพากษาแก้ไขให้ถูกต้อง

๒.๒ กรณีที่หมายบังคับคดีให้บังคับตามลำดับ เช่น กรณีบังคับจำนอง โดยศาลจะพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้ตามคำพิพากษา หากไม่ชำระให้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ ..... เจ้าหน้าที่จะต้องยึดทรัพย์ที่ระบุไว้ในหมายบังคับคดีเพื่อนำเงินจากการขายทอดตลาดมาชำระหนี้เสียก่อน แต่หากไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์อย่างอื่นของจำเลยเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ได้

๒.๓ ในกรณีที่หมายบังคับคดีมิได้ระบุทรัพย์ที่จะบังคับคดีไว้ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องตรวจสอบว่าผู้ถือกรรมสิทธิ์ในเอกสารสิทธิ์ เป็นบุคคลคนเดียวกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ โดยอาจจะตรวจสอบจากคำฟ้อง หรือหมายบังคับคดี (กรณีที่หมายบังคับคดีระบุหมายเลขบัตรประชาชน) กับเอกสารการ

ทำนิติกรรมครั้งสุดท้ายของจำเลย เช่น สัญญาจำนอง สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาให้ เป็นต้น เพื่อป้องกันการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ผิดคน

๒.๔ เอกสารประกอบในการยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ ได้แก่

- เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ก) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด หรือเอกสารสำคัญที่ดินอื่น เจ้าหนี้จะต้องคัดสำเนาที่เป็นปัจจุบันซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรอง ไม่เกิน ๑ เดือน ส่วนการยึดอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่ดินมีเอกสารสิทธิ น.ส.๓ หรือ น.ส.๓ข เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องออกไปดำเนินการยึด ณ ที่ตั้งทรัพย์

- สำเนาแบบรับรองทะเบียนราษฎร หรือหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ถือกรรมสิทธิ์ ทายาท คู่สมรส ผู้รับจำนอง ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์ที่ยึด ที่นายทะเบียนรับรองไม่เกิน ๑ เดือน

- หนังสือสำคัญการจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุด (อช.๑๓) ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่รับรอง ไม่เกิน ๑ เดือน ในกรณีที่มีการยึดห้องชุด เนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องมีการแจ้งการยึดให้นิติบุคคลอาคารชุดทราบพร้อมนำส่งรายการหนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับคำบอกกล่าว ซึ่งหนี้ดังกล่าวนี้ เป็นหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ยึด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๗๓ (๑)

- หนังสือสำคัญการจดทะเบียนนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร (จสก.๑๐) (หากมี) โดยพนักงานเจ้าหน้าที่รับรอง ไม่เกิน ๑ เดือน ในกรณีที่มีการยึดที่ดินจัดสรร เนื่องจากหากมีการจัดตั้งเป็นนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องแจ้งการยึดให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรทราบ พร้อมนำส่งรายการหนี้ค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคพร้อมค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับคำบอกกล่าว ซึ่งหนี้ดังกล่าวนี้ เป็นหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ยึด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๗๓ (๑) แต่หากไม่มีการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ผู้นายัดจะต้องแถลงยืนยันให้ชัดเจน

- แผนที่การไปและภาพถ่ายปัจจุบันที่ตั้งทรัพย์ ซึ่งจะต้องเป็นปัจจุบันและมีรายละเอียดชัดเจนเพียงพอที่จะทราบได้ว่าทรัพย์ที่ยึดตั้งอยู่ที่ใด , ราคาประเมินที่ดินที่เจ้าพนักงานที่ดินรับรอง หรือผู้นายัดรับรอง ตามคำสั่งกรมบังคับคดีที่ ๕๐๑/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการยึดทรัพย์ ชับโล่ รือถอน ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐

๒.๕ การแถลงการณ์ได้รับชำระหนี้ภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับชำระแล้วหรือไม่ เพียงใด จะต้องระบุ วันเดือนปี ในการได้รับชำระหนี้ หรือมีการคืนทรัพย์สินแล้วหรือไม่ เพียงใด เพื่อป้องกันการยึดทรัพย์เกินกว่าหนี้ตามคำพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออัยตสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ได้มาจากการยึดหรืออัยตหลายรายเกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียม และค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี

๒.๖ ตรวจหนังสือมอบอำนาจในการยึดทรัพย์ ผู้รับมอบอำนาจในการยึดทรัพย์ จะต้องมีการมอบอำนาจช่วงโดยไม่ขาดสาย และจะต้องตรวจดูว่าผู้รับมอบอำนาจ ได้รับมอบอำนาจให้กระทำการอย่างไรบ้าง เพียงใด และติดอากรแสตมป์ให้ถูกต้องครบถ้วน

๒.๗ ก่อนทำการยึดทรัพย์ จะต้องตรวจสอบการยึด ดังนี้

- มีการยึดทรัพย์ซ้ำกับคดีอื่นหรือไม่ เนื่องจากเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีมีการยึดทรัพย์สินหรืออัยตสิทธิเรียกร้องอย่างใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษารายหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นดำเนินการให้มีการยึดทรัพย์สินหรืออัยตสิทธิเรียกร้องนั้นซ้ำอีก แต่ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลที่

ออกหมายบังคับคดี ขอให้มีการชำระหนี้หรือเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินจากการยึดหรืออายัดนั้นได้ตามส่วนแห่งจำนวนหนี้ตามคำพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๖ วรรคแรก

- ศาลสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์หรือไม่ ซึ่งหากพบว่าศาลมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ นั้นเนื่องจากนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ทรัพย์ดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่ เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.๒๔๘๓ ดังนั้น จึงเป็นอำนาจของเจ้าพนักงาน พินิจทรัพย์แต่เพียงผู้เดียวมีอำนาจจัดการเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.๒๔๘๓

- ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือไม่ ซึ่งหากพบคำสั่งของศาลให้มีการฟื้นฟูกิจการ ของลูกหนี้แล้วนั้น ห้ามมิให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้ามูลแห่งหนี้ตามคำ พิพากษานั้นเกิดก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ในกรณีที่ได้มีการบังคับคดีไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลงดการ บังคับคดีนั้นไว้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๑๒

- การตรวจว่ามีหลักประกันทางธุรกิจหรือไม่ ซึ่งหากพบว่าทรัพย์ที่ยึดหรืออายัดเป็น ทรัพย์หลักประกันทางธุรกิจ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งผลการตรวจสอบเบื้องต้นแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไปตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ว่าทรัพย์ที่ประสงค์ขอยึดนั้น ต้องห้ามมิให้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายึดตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำ พิพากษาได้ลงนามรับรองตามแบบพิมพ์ (แบบ ธ.๑) การตรวจสอบทรัพย์อันเป็นหลักประกันทางธุรกิจ ว่าทรัพย์ที่จะขอยึดไม่ต้องห้ามมิให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายึดตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ และหากเกิดความเสียหายขึ้นในภายหลัง เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายอมรับผิดชอบในความเสียหายหรือค่าฤชา ธรรมเนียมในการบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาทำการยึดทรัพย์ให้ตาม กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติของกรมบังคับคดี ตามคำสั่งกรมบังคับคดีที่ ๒๕/๒๕๕๙ เรื่องการบังคับคดีแพ่งเกี่ยวกับ หลักประกันทางธุรกิจ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙ กอปรกับแนวปฏิบัติของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการ บังคับคดีแพ่งเกี่ยวกับหลักประกันทางธุรกิจ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๙

- การตรวจสอบว่าทรัพย์ที่ขอยึดนั้น ไม่ต้องห้ามการยึด ตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๑ เช่น ที่ดินที่มีคำสั่งห้ามโอนภายในระยะเวลาที่กำหนด และยังไม่พ้น ระยะเวลาดังกล่าว เป็นต้น

- กรณีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอยึดทรัพย์ตามสำเนาเอกสารสิทธิไม่ว่าจะเป็นทรัพย์ ที่มีภาระผูกพันกับบุคคลอื่น หรือปลอดภาระผูกพัน เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องตรวจสอบชื่อ สกุล ของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาในระบบการตรวจสอบรายการทะเบียน ชื่อ สกุล ของกรมการปกครอง ว่ามีบุคคลที่มีชื่อสกุล เดียวกันกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ ซึ่งหากพบว่าบุคคลที่มีชื่อสกุลเดียวกันกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ แจ้งเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานำส่งเอกสารเพิ่มเติม เช่น สำเนาคำฟ้องซึ่งระบุหมายเลขประจำตัวประชาชน ลูกหนี้ตามคำพิพากษา สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร (ทร.๑๔/๑) ที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายื่นไว้ ต่อศาล เป็นต้น พร้อมทั้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแถลงยืนยันว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นบุคคลเดียวกับผู้ มีชื่อในเอกสารสิทธิ และทรัพย์ที่จะยึดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจริง หากเกิดความเสียหายประการใด เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะเป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งสิ้นก่อนทำการยึด ตามหนังสือเวียน ที่ ยธ๐๕๑๑(อ)/ว๐๐๒ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕

๓. การยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ

๓.๑ เมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาส่งเอกสารประกอบการยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ ครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกรายละเอียดแห่งทรัพย์สิน และข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ลงในระบบสารสนเทศให้ครบถ้วน และจัดทำรายงานการยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ ประกาศยึดทรัพย์ หมายแจ้งให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ผู้มีส่วนได้เสีย และแจ้งเจ้าพนักงานที่ดิน นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร (กรณีมีการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร) นิติบุคคลอาคารชุด (กรณีที่เป็นที่ยึดห้องชุด) ให้ทราบในคราวเดียวกัน ตามคำสั่งกรมบังคับคดีที่ ๕๐๑/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการยึดทรัพย์ ชบไล่ รื้อถอน ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐

๒. จุดสังเกต ข้อควรระวัง

ในการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อนั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องพิจารณาคำขอยึดทรัพย์ และเอกสารประกอบการยึดทรัพย์ให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อป้องกันการยึดทรัพย์ผิดคน โดยพิจารณาจากความเชื่อมโยงของเอกสารที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษานำส่ง เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาให้ สัญญาจำนอง เป็นต้นว่ามีชื่อ นามสกุล และหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตรงกันกับหมายบังคับคดีหรือไม่ (กรณีที่มีหมายบังคับคดี ระบุหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน) หรือหากกรณีที่มีหมายบังคับคดีมิได้ระบุหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจขอให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในการส่งเอกสารเพิ่มเติม เช่น สำเนาคำฟ้องซึ่งระบุหมายเลขประจำตัวประชาชนของลูกหนี้ตามคำพิพากษา สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร ที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นไว้ต่อศาล หรือคำขอคัดถ่ายเอกสารที่ยื่นต่อเจ้าพนักงานที่ดิน เป็นต้น

กรณีศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น

๑. สถานการณ์ปัญหา (๕พ ๑H)

๒. สาเหตุของปัญหา

๓. แนวทางแก้ไขปัญหาและป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

๔. ผลของการแก้ไขปัญหา

กรณีศึกษาการปรับปรุงการทำงาน

๑. รูปแบบการทำงานก่อนปรับปรุง ผลงานก่อนปรับปรุง

๒. รูปแบบการทำงานหลังปรับปรุง ผลงานหลังปรับปรุง

๓. บทเรียนที่ได้รับจากการปรับปรุงงาน